

1968.

4 februari, söndag. Johan och jag kom hit till stugan kl 10.

Det är hård skare. Vi åker skidor till farmor. Kallt inne och ute. Minus fyra grader. Vi åker hem på eftermiddagen.

16 febr. fredag. Kom hit halvtolv. Kallt som bara den . Men ikväll är det 20 grader inne. Detär dock tjugu minusgrader ute. Barnen har sportlovsvecka. Vi åker hem på lördageftermiddag igen. De börjar skolan på måndag.

23 mars, lördag. Vi kom till stugan vid tiotiden, Johan och jag. Plus fem grader ute och inne. Nu ikväll 21 grader inne och 0 grader ute. Nu när kl?. är en kvart i åtta har Johan nyss somnat. Idag har vi huggit ner några småtallar och klyvit "trinne" av, till gärdesgården. Det är ett härligt väder ikväll. Man kan förnimma något av vår, trots snödrivorna här utanför. Det var mycket fågelkvitter i kväll i skymningen. Vi har hälsat på farmor idag. Hon verkade rätt kry utom att hon känner en viss yrsel.

Satte upp klädhyllan. Somnade vid halvniotiden.

24 mars, söndag, Mariebebådelsedag. Johan och jag har sovit jättebra i natt. VAKNADE vid sex-tiden, +fyra grader ute. Vädret bra men mulet. Johan vill gå ut och snickra, redan tjugu över sju. Skall göra en låda. Det är 20 grader inne när vi vaknar, men dörren till "kammarn" har varit stängd.

12 april, fredag, Långfredag. Kom hit vid elvatiden. + 15 grader i stugan för Harald har eldat.

27 april, lördag. Agda skriver: Jag , Johan och pappa kom hit vid tiotiden. 14 grader inne i stugan, men ute blåser kyligt. Björklövet har slagit ut så det ser ut som i slutet av maj. Vi har sått persilja , dill och morötter. Också petat ner några luktärter.

1maj,onsdag . Kom hit ensam vid halvnio. Lite duggregn men ganska varmt. 8 grader i stugan, 9 grader ute. Har målat lite i tvättrummet och monterat en liten pump till tvättstället. Till sängs 2100.

2 maj, torsdag. Vaknade utvilad vid halvsju. Mulen morgon men solen kom vid 8-9tiden. Det har regnat 3 m.m. igår. Nu ,vid middagstiden är det 14 grader i skuggan, enastående vårväder!

Jag "sprang" till farmor på förmiddagen. En härlig doft i skogen, av allt löv och barr. Björkarna har väl varit utslagna i en vecka nu.

Forts. 1968

forts. 2 maj. Violerna blommar och gullvivorna har börjat slå ut här på tomten. Vitsipporna blommar överallt, och här på tomten såg jag Adam och Eva som var utslagna. En Bofink är visst i färd med att bygga här men jag har inte sett var. Nu börjar åskan att mullra och temperaturen har snabbt sjunkit till 8 grader.

Det blev ett litet åskväder i maj, med ganska kraftiga knallar och 3 m.m. regn. Nån brist på diskvatten har det alltså inte varit ännu, igår regnade det 3 m.m. och idag 3 igen. Har målat nästan hela dagen. Går till sängs strax före nio.

3 maj, fredag. Steg upp en kvart över fem. Mulet och åtta grader ute. Inne i stugan är det 20 grader eftersom kaminen varit på inatt. På morgonen har jag sett fåglar som bygger här. Det är två starar och en sädesärta under tegelpannorna på gamla stugans tak. Såg också en Rödstjärt eller kanske en Rödhake. Och en Sädessärta bygger på taket här. Det är alldeles lugnt och gökar gal i när och fjärran.

Idag har jag målat garderobsdörrar och luckor och grävt ner dräneringsrör vid avloppet. Mulet hela dagen men klart till kvällen. Nymåne! Nu vid halvnio, fem grader ute. Jag kokar mitt kvällskaffe och går till kojs. Godnatt Dagbok!

4 maj, lördag. Vaknade vid halvsex. Ute, fem grader. Hörde en gök som gol motvilligt när jag hämtade mjölken på trappan. Mulet, blåser lite och känns kallt. Vanliga morgonsysslor att sköta. Tända i spisen, koka gröten, sätta på kaffet, duka bordet och skära "bergis". Jag gör härliga marmeladsmörgåsar men saknar något apelsin eller juice. Hittade dock en gammal flaska osockrad vinbärssaft här och den får bli min juice. Smöret håller på att ta slut så jag får ransonera, men marmeladen är verkligen god. Jag ägnar Agda en tacksamhetens tanke för att hon skickade med den och för att hon fått tag på en så "god burk".

Det klarnar på eftermiddagen, men är kallt. Jag har ätit middag hemma hos "farmor". Målar och pysslar och städar till halvtio. I säng vid tio. Har lastat och gjort i ordning tills i morron.

5 maj, söndag. Vaknade tjugö över sex. Fem grader ute och blåser. Det har regnat inatt och fyllt hinkarna under takrännorna. Jag kokar kaffe och dricker. Nu, när kl. är en kvart över sju är jag klar att åka.

23 maj, torsdag., Kristihimmelsfärdsdag. Agda skriver: Idag kom vi hit kl. 11- elva. Vi ska vara här till på söndag. Det blir fyra dagar. Idag har det regnat.

Forts. 1968.

23 maj, fredag. Vackert väder hela dagen . Har suttit och solat och sedan gjort fredagsstädning. Ikväll var vi till Stigs Lagård. Johan ville titta på kalvarna.

11 juli, torsdag.

Vid stugan. Efter middagen startade Hans och jag en "gångtur" genom Finnskogen. Vi gick vägen till "Sundkällan". Följde sedan vägen längs Norrgärde och längs Sundkärret, bort mot Hennings grusgrop. Med karta och kompass orienterade vi oss.

Vädret var mucket bra för skogspromenader, något mulet, lite blåst och inga myggor eller flugor. Vi hade med oss the i termos, smörgåsar, vetebullar och russin. Dock hade vi glömt extrakopp, skedar och socker. Vi hade också kamera, exponeringsmätare och som sagt, karta och kompass. Hans i träningsoverall och jag i korta byxor men med slipover i axelväskan.

För mig var det en befriande känsla, när vi steg in i den djupa gamla skogen, öster om "Måsen" (mossen).

Dessförinnan hade vår stig kantats av undersköna blomserängar med miniatyrnejlikor i olika rödnanser, prästkragar och blåklockor. Jag konstaterade skillnaden mellan kobetad och inte kobetad terräng.

Det är en helt annan och mycket färggrannare flora där kor betat. Jag täljde mig en stav av asp som här växte i stora snår, tållsammans med vide och björk, i diket på den inte kobetade marken. När man ser dessa skillnader i kobetad och icke kobetad terräng 6(avfolkad och inte avfolkad ladsbygd) Kan man innte låta bli att reflektera över landsbygdens framtid. Här tycker jag att bilder och tendenser är ganska klara. Med den fientliga politik mot landsbygdens självförsörjning som idag för~~ers~~ av de makthavande måste landskapets karaktär snabbt förändras.

Här, där vi går ser man skillnaden helt enkelt genom att iaktta hagmarken före och efter en grind. Före gringen är ängen som en bild av en gammal folkvisa, där klangen och rytmen uttryckes med olika blommors form och färg. Lika väl som i folkvisan kan man här förnimma mänskliga känslor, såsom längtan och glädje. Gamla folkvisor brukar också uttrycka sorgenhet, vilken här i ängen är förmildrad till vemod.

Forts. 1968, // 2 juli.

Det märkliga med dessa ängar är att de utvisar detsamma, både i stort och smått. Läger man sig ner på marken så ser man en miniatyrvärld som utvisar i stort samma karaktär som skog, berg och dalar gör i större skala. När vi passerat grinden möter oss snårskogen. Den har också en skönhet. Där frodas vide, en och björk. Gräset är meterhøgt på många ställen och gammalt gräs täcker marken mellan buskarna.

Granskogen, som i sig själv är vacker, sprider sig ut över slätterna och ängarna. På obrukade åkrar är granskog inplanterad.

Jag tycker mig se framtidens landskap, med djupa granskogar mellan bergen. Ängsmarken och det mesta av åkermarken är helt försvunnen.

De enda gläntor som finns i skogen är där någon "fritidstorp" bor. Dessa finns dock mest utmed stränderna där de till och med ligger mycket tätt, i byar. Vad som återstår av de gamla ängarnas gräs och blommor är inte mycket. Vissa arter lever vidare men artfördelningen har blivit en annan. Många arter har helt dött ut och ersatts av andra.

Dessa tankar tumlar om i mitt huvud under promenaden.

Vi följer bergssluttningen öster om sankmarken (se karta), villar bort oss lite, hittar kantareller, hittar Linnea och kommer in i en kollosal gammelskog med riktiga jättegranar. Här är inte avverkat på många år. Vi "stöter på" den gamla "Måsen" och kan orientera oss. Jorden här är inte brukad på många år, det syns, för här växer mest starr och brännässlor i mängder. Jag känner dem inte, men Hans som inte har några strumpor, bränner sig. Vi går ^{över} genom en gammal bro i åkerkanten och kommer till stora smultronställen, där vi äter oss mätta. Här låg en gång den gamla "Måsstugan" som nu finns bara grunden kvar av. Vi pratar om hur det kunde ha varit att bo ensam här i djupa skogen för hundra år sedan. Jag minns att far berättat att här bodde förr en ensam gumma. Vi upptäcker sedan stora stenrös och nyfikna går vi upp på dessa och vifinner att vi inte är långt från sjön. Där ser vi hela Finnfjärden, med Kalgrund och på andra sidan Tyrislöt. Här ligger en stuga och två bryggor. Strax bakom är Sandvik, där Nisse och Astrid Johansson bor. Här, vid Sandvik är en stor idyll, åtminstone om man i fantasien tar bort alla sommarstugorna alldeles omkring. Där finns den gamla stugan kvar (men med msonitepanel) där Lotta och Kristin, de gamla gummorna bodde. Jag minns en gång, när jag var barn och var med far dit. Den bild jag nu ser av den gamla gården stämmer bra med min barndoms minnesbild, om man undantar sommarstugorna, vindgeneratorn som ger elström och en del annat. Den gamla boden står där med sina röda timmerväggar som då. Trädgården är lika vacker idag, med blommor runt förstukvisten och lök och morötter vid gaveln.

Fortsättning 1968, juli- oktober.

13 oktober, söndag. Kom till stugan ensam vid halvtio. Vi skulle åkt igår, men Johan fick lite ont i halsen så vi blev hemma, Här var 10 grader ute och 10 grader inne när jag kom. Det är färggrann höst just nu. Löven har gulnat och börjat falla. Vi har inte varit här vid stugan sedan i början av september. Det har hänt så mycket. Erik, Agdas bror, dog den 16 september. Agda och jag åkte med bilen upp till begravningen. Det var så lång resa att köra ensam så sedan ville jag inte ut på vägarna på ett tag. Dessutom hade jag en bilresa till Karlskrona och en till Muskö i samma vecka. Här är verkligen lugnt och skönt. Här kan man tänka och filosofera. Men nu, när klockan är fyra börjar det nästan skymma inne i stugan,, så jag måste förbereda återfärden. Jag har grävt upp morötterna grävt om trädgårdslandet lite, varit till sjön och tittat till båten och kanoten samt snokat i skogen efter svamp. På grund av den torra förhösten som varit i år är dock skogen helt svamplös! Jag tänker på när vi för fjorton dagar sedan var på väg med bilen från Norrland. Samma gula- röda färg som vi nu ser på björkarna här såg vi på färden genom den Äländska ådalen. Där såg vi milsvida skogar och höjder klädda i dessa höstens färger. Vi såg också lite snö i skogarna och så förstås snöhöljda fjäll långt i fjärran. Det var en sällsam resa. Denna vackra höstprakt att beundra från vår bil och dock denna djupa tragik som föranlett vår resa.

19 oktober, lördag. Agda, Johan och jag kom hit vid halvtiotiden.

Klart och fint väder, solsken, +5 grader.

4 november, söndag. Agda skriver: Idag kom vi hit halvtio. Barnen ~~har~~ har ledigt från skolan till och med tisdag. Det är regnigt och disigt. Jag har varit ute och krattat löv och det är riktigt skönt med den fuktiga, syremättade luften. Enbuskarna är fulla av glänsande regndroppar som ser ut som pärlor.

15 november, fredag Kom hit ensam idag vid halvtio.

Minus 3 grader både ute och inne. Det är ett högtryck här över mellersta Sverige just nu och det ger fint väder. Har hälsat på hos farmor. Sedan har jag fällt några små tallar samt tittat på båten. Jag vet inte (nu videftermiddagskaffet) om jag skall för-

16 söka med ett nät, det är siktid nu.

16 november, lördag. Steg upp halvsju efter en lugn och vilsam natt.

16 grader i stugan och ute -6 grader.

Fortsättning 1968, november.

16 nov. Efter frukost vid brasan och ett ljus gick jag ner till båten. Där var is intill bryggan men svag. Det höll på att lägga sig längre och längre ut. Jag lägger i durkarna och ror ut. Det krasar om båten när jag bryter sönder den 1 till 2 ~~cm~~ mm. tjocka isskivan. Längre ut är det öppet vatten. Isen ligger längs land från Gräkroken, ut mot grunden och snett över mot Kalvholmsudden. Mot Mjältholmen är det öppet. Jag ror hem och drar upp båten. Det är rätt så tjock dimma även nu när jag dricker förmiddagskaffe. Solen vill inte riktigt bryta igenom. Vid kaffet sitter jag här och ser på fåglarna, som jag lagt ut frö åt. Det är nästan svärmar av taljoxar och talltitor. De började redan i gryningen. Några nötväckor försöker köra bort de andra. Ett par fåglar som jag inte kände kom också ibland och en stor och grann svartvit hackspett. Just nu kom en stor skata. Dagen har gått och jag sitter här vid kvällskaffet, kl 8. Har ätit, diskat och bäddat, så nu återstår bara att krypa i säng. Här inne är det 21 grader men ute är det 2-3 grader kallt, och mulet. Kanske blip det snö till i morron. Har idag huggit några tallar nedanför berget och klyvit trinne till gärdesgården.

17 november, söndag. Stuger upp kl. 7. Städar och donar. Vädret har slagit om, Det är nu ett par grader milt och blåser. Nu när jag åker till stan är solen framme, vid halvtiotiden.

21 december, lördag. Johan och jag kom hit vid halvelvatiden. Det är ingen snö men lite is. Inne var det -2 grader och ute 1 grader + när vi kom. Nu, kl. 3 på eftermiddagen är det +2 inne och + 7 inne. Vi skulle kunna övernatta här om vi eldade. Vi har huggit en julgran och bytt julklappar hos farmor och Stigs. Vi fick också tre julkärvar av Stig. Nu börjar det skymma och vi ska åka tillbaka. Idag ska tre amerikanska astronauter starta en färd till månen för första gången i historien. De skulle starta vid tvåtiden, men jag har inte hört om de kommit ~~fram~~ iväg. De ska runda månen tio varv och sedan fara tillbaka till jorden, om det lyckas.

APPENDIX?

1968

- 13 januari, Knut, lördag. Har inte varit ute vid stugan sedan ett par dagar före jul. Det har varit en mycket kall och vit helg i år. 10 till 15 minusgrader nästan varje dag hittills. Vi åker skidspåret så fort vi har tid, både lördagar, söndagar och kvällar, när det inte är för kallt, Johan, Hans och jag.
- 31 augusti, lördag. Vi åker till Loftahammars kyrka. Inga-britt och Arne gifter sig där kl. 1600. Sedan var det bröllopsmiddag med dans på Gamleby hotell. Mary och Alvar var värdar.
- 16 september, måndag. Fick bud om att Agdas bror Erik är död.
- 27 september, fredag. Vi åker till Eriks begravning i Tåsjö kl. 600. lämnade barnen, Birgit, Hans och Johan ensamma hemma. Vi var i Östersund kl 1900 där vi övernattade på hotell Linden. Kom vid elvatiden till Högnäset. Där var Göran, Betty, Rolf och Irma, Mary och Birger, Haldo och Laila, Elis och Anna- Märta. Lydia var sjuk och kunde inte komma. Begravningen var kl. 3 i Tåsjö kyrka.
- 29 september, söndag. Vi startar hemresan 0815 tillsammans med Betty Laila, Göran och Haldo. De hade en snabbare bil och körde ifrån oss i Hoting. Vi var hemma en kvart före tio, på kvällen. Barnen hade lagt sig men Birgit var vaken.